

Teplické skály

(aneb Místo se svatým obrázkem)

Dalším zajímavým místem, na přelomu Velkého a následujícího Malého náměstí, je do skály vysekaný portál, ve kterém byl umístěn nějaký svatý obrázek, pravděpodobně portrét světce který byl považován za patrona nebo duchovního ochránce skal. Letopočet vyrytý do skály pod podobiznou prozrazuje, že zde bylo toto místo zřízeno roku 1854, osm let po zpřístupnění a otevření této části skal. Součástí obrázku byla do skály zahlabená malá pokladnička, do které procházející návštěvníci mohli přispět nějakou menší částkou, samozřejmě tento finanční příspěvek nebo dar byl čistě dobrovolný a neměl nic společného s vybíráním vstupného do skal.

Ve staré literatuře je o tomto místě psáno jako o Malém náměstí s Ofěrou, ofěra je ale dar věřících pro církevní účely, v tomto případě byl ale drobný dar určen pro majitele skal jako poděkování za zpřístupnění

těchto jedinečných přírodních scenerií. Podobné místo se svatým obrázkem a kasičkou je také v Adršpašských skalách.

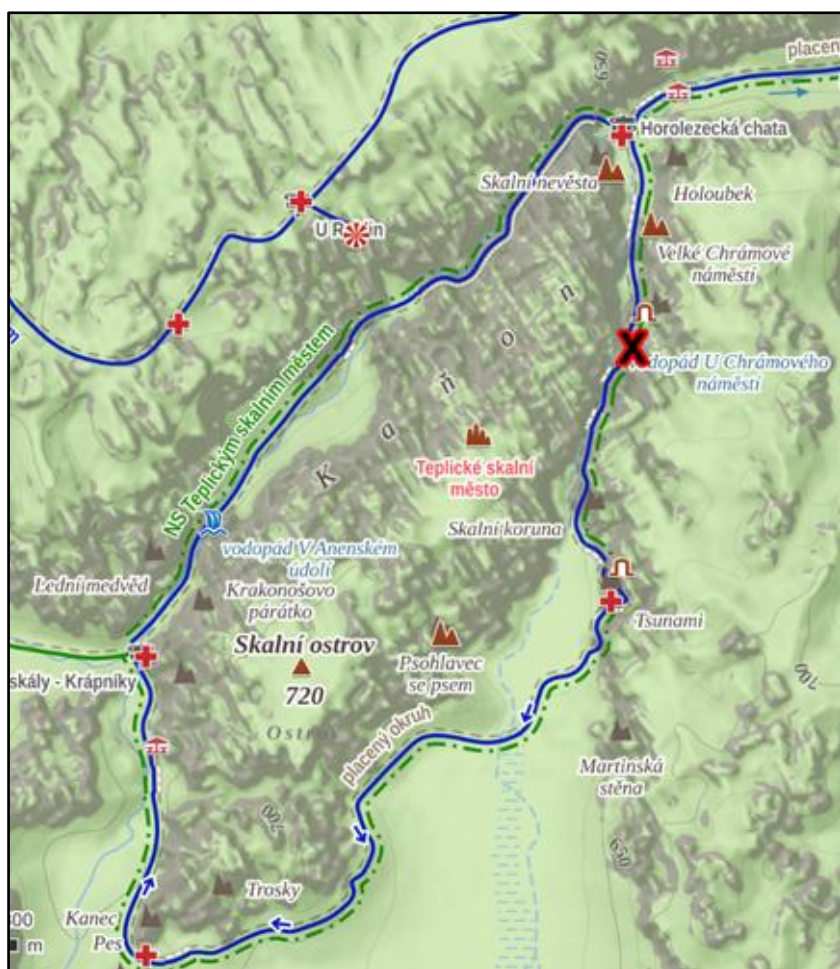
Několikrát jsem již pátral v českých i německých pramenech, který svatý byl oním patronem a ochráncem našich skal, bohužel doposud marně. Podle názoru některých odborníků, kteří se touto tematikou zabývají, by patronem Teplických skal mohl být svatý František z Asissi, který je všeobecně považován za patrona a ochránce přírody.

Vysvětlivky

- Velké a Malé náměstí: je zkrácený název pro dvě skalní náměstí, které se nacházejí na hlavním okruhu Teplického skalního města. Dnes se zde používá název Velké chrámové náměstí a Malé chrámové náměstí. Přelom, o kterém se autor publikace zmiňuje, jenž rozděluje od sebe obě chrámová náměstí, se dnes nazývá Brána splněných přání, na jejíž zadní straně ve směru prohlídky, je v publikaci zmíněný portál s místem pro svatý obrázek a pokladničku.
- Ofěra: slovo pochází z latinského základu *offertorium*, čili obětování. Jsou to dary, jimiž věřící přispívají na církevní účely. Typickým příkladem ofěry jsou nedělní peněžní sbírky v kostelích. Sbírký se konají ve prospěch farního kostela či kostelů filiálních. Peníze se od věřících shromažďují pomocí stálých pokladniček (zpravidla u vchodu do kostela, často s nápisem na způsob „na opravy kostela“) a sbírkou přímo mezi věřícími pomocí přenosných pokladniček nebo ošatek, pytlíčků. Mezi řádné sbírky se počítají i pravidelné sbírky svatopetrského haléře, sbírky na misie, sbírky na Boží hrob či sbírky na bohoslovce. Ofěra se v kostele provádí tak, že jednotliví věřící se při obětování ve mši svaté nebo pobožnosti, například po křížové cestě o pouti a podobně,

odeberou v průvodu za oltář z evangelní strany, kde je umístěna pokladnička na dary peněžní a prochází dále k epištolní straně, kde vychází. Tam se jim zpravidla dávají uctívat políbením svaté ostatky, nebo mariánská socha, či obraz daného poutního místa. Během procházení se projevuje úcta oltáři hlazením jeho zadní stěny. Při ofěře se mohou dávat i nepeněžní dary, jako např. svíce, které se pokládají na oltář.

- Svatý František z Assisi: vlastním jménem *Giovanni Battista Bernardone*, zvaný též sv. František Serafinský, narozen 5. července 1182, zemřel pak 3. října 1226. Byl řeholník, zakladatel žebrového řádu františkánů a mystik. Je známý vedením jednoduchého a přísně asketického života a jako první, u koho se objevila stigmata (Kristovy rány). Bazilika nad jeho hrobem v Assisi a nedaleká kaple Porcinkule, patří k nejvýznamnějším křesťanským poutním místům. Je pochopitelné, že jeho hlásání absolutní chudoby nebylo ani v té době nikterak populární a lidé se zrovna na jeho kázání nehrnuli. Odtud pochází známá legenda, že když nenalezl posluchače mezi lidmi, odešel do lesa a kázal lesní zvěři, která mu pozorně naslouchala. Je však známo, že František měl ke zvířatům neobyčejně kladný vztah a ochraňoval je před zlým

zacházením ze strany surových lidí. Zvířata označoval za své bratry a sestry, věřil dokonce, že všechna zvířata oslavují svého Stvořitele a vzdávají mu chválu, např. ptáci svým zpěvem. Proto je také pokládán za patrona zvířat i ochránců přírody, což roku 1979 potvrdil papež Jan Pavel II. Známa je i legenda, podle níž svatý František svým kázáním napravil zlého vlka, který v okolí Assisi terorizoval pastýře a jejich stáda. Dodnes je svatý František z Assisi považován za patrona Itálie, chudých, ekologie, zvěře, vlčat a junáků.

X - Brána splněných přání, která rozděluje obě Chrámová náměstí. Zde je ve skále portál pro svatý obrázek.

Milan Škoda (03. 08. 2025)

- průvodce Broumovskem <http://www.milan-skoda.cz/broumovsko.htm>

- facebook <https://www.facebook.com/milan.skoda.986>

zdroj: Petr Hnyk, kniha Skály a lidé (skály)

zdroj: Wikipedie

fotografie: Milan Škoda